

Sesijas dokuments

A9-0096/2022

7.4.2022

ZIŅOJUMS

par sieviešu ekonomiskās neatkarības sasniegšanu ar uzņēmējdarbību un pašnodarbinātību
(2021/2080(INI))

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Referente: *Pernille Weiss*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	16
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ	17
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA.....	18

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par sieviešu ekonomiskās neatkarības sasniegšanu ar uzņēmējdarbību un pašnodarbinātību (2021/2080(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu, 3. panta 3. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 8. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. panta 1. punktu, 23. pantu un 33. panta 2. punktu,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu "Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam" (COM(2020)0152),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 10. marta paziņojumu "MVU stratēģija ilgtspējīgai un digitālai Eiropai" (COM(2020)0103),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 1. jūlija paziņojumu "Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai" (COM(2020)0274),
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. marta paziņojumu "Savienība, kurā valda līdztiesība: personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam" (COM(2021)0101),
- ņemot vērā Komisijas Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāta 2020. gada pētījumu "Sievietes digitālajā laikmetā",
- ņemot vērā 2016. gada 19. janvāra rezolūciju par ārējiem faktoriem, kas rada šķēršļus Eiropas sieviešu uzņēmējdarbībai¹,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par dzimumu līdztiesību un sieviešu iespēju palielināšanu digitālajā laikmetā²,
- ņemot vērā 2017. gada 3. oktobra rezolūciju par sieviešu ekonomisko iespēju palielināšanu privātajā un publiskajā sektorā ES³,
- ņemot vērā 2018. gada 17. aprīļa rezolūciju par pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, izmantojot digitālo nozari⁴,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par digitālās plaisas starp

¹ [OV C 11, 12.1.2018., 35. lpp.](#)

² [OV C 66, 21.2.2018., 44. lpp.](#)

³ [OV C 346, 27.9.2018., 6. lpp.](#)

⁴ [OV C 390, 18.11.2019., 28. lpp.](#)

dzimumiem novēršanu: sieviešu līdzdalība digitālajā ekonomikā⁵,

- ņemot vērā 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par dzimumperspektīvu Covid-19 krīzes laikā un pēc tās⁶,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par ES dzimumu līdztiesības stratēģiju⁷,
- ņemot vērā 2021. gada 10. jūnija rezolūciju par dzimumu līdztiesības veicināšanu ar zinātni, tehnoloģiju, inženierzinātnēm un matemātiku (STEM) saistītā izglītībā un karjeras veidošanā⁸,
- ņemot vērā pētījumu "Lauku sieviešu profesionālais statuss Eiropas Savienībā", ko 2019. gada maijā publicēja Parlamenta Iekšpolitikas ģenerāldirektorāta Pilsoņu tiesību un konstitucionālo jautājumu politikas departaments,
- ņemot vērā pētījumu "Sieviešu ekonomisko iespēju palielināšana, izmantojot uzņēmējdarbību un uzņēmējdarbības vadību ESAO valstīs", ko 2014. gadā publicēja Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) Nodarbinātības, darbaspēka un sociālo lietu direktorāts,
- ņemot vērā pētījumu "Pieaugušo finanšprātības starptautiskais apsekojums", ko ESAO publicēja 2020. gadā,
- ņemot vērā 2. nodaļu pētījumā "Pazudušie uzņēmēji 2019. gadā: rīcībpolitika iekļaujošai uzņēmējdarbībai", ko ESAO publicēja 2019. gada decembrī,
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (*EIGE*) dzimumu līdztiesības indeksu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 6. pantu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM),
- ņemot vērā rezultātu pārskatu "Sievietes digitālajā jomā",
- ņemot vērā pētījumu "Sieviešu uzņēmējdarbība un pašnodarbinātība, tostarp ar dzimumu saistītas uzņēmumu sociālās atbildības aspekti", ko 2020. gada maijā Iekšpolitikas ģenerāldirektorātā publicēja Pilsoņu tiesību un konstitucionālo jautājumu politikas departaments,
- ņemot vērā Eiropas Investīciju bankas Inovācijas finanšu konsultatīvās nodaļas 2020. gada jūnijā publicēto pētījumu "Sieviešu uzņēmēju finansēšana. Kā veicināt izaugsmi?",

⁵ [OV C 456, 10.11.2021., 232. lpp.](#)

⁶ [OV C 456, 10.11.2021., 191. lpp.](#)

⁷ [OV C 456, 10.11.2021., 208. lpp.](#)

⁸ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0296.

- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu (A9-0096/2022),
- A. tā kā dzimumu līdztiesība ir ES pamatvērtība un galvenais mērķis un ir uzskatāma par galveno priekšnoteikumu tam, lai sievietes un meitenes pilnībā izmantotu cilvēktiesības, un tā kā tai ir būtiska nozīme sieviešu un meiteņu iespēju palielināšanā, viņu potenciāla pilnīgā izmantošanā un ilgtspējīgas un iekļaujošas sabiedrības izveidē; tā kā dzimumdiskriminācijai, kas pamatojas uz stereotipiem un nevienlīdzību, kā arī interseksionālai diskriminācijai, cita starpā dzimuma, rases, etniskās vai sociālās izcelsmes vai invaliditātes, dzimumorientācijas, dzimtskās identitātes vai dzimuma pašizpaušmes dēļ, ir negatīvas sociālās un ekonomiskās sekas un tā ietekmē to, kā sievietes saskaras ar problēmām, tostarp veicot uzņēmējdarbību un kļūstot par pašnodarbinātām;
- B. tā kā sieviešu uzņēmējdarbība veicina sieviešu emancipāciju un iespēju palielināšanu; tā kā laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam pilnas slodzes uzņēmēju vidējie gada ienākumi vīriešiem un sievietēm bija vienādi⁹; tā kā sieviešu ekonomiskā neatkarība un iespēju palielināšana ir būtiska, lai īstenotu sieviešu tiesības un dzimumu līdztiesību, un ietver spēju vienlīdzīgi piedalīties darba tirgos, piekļuvi ražošanas resursiem un to kontroli, kontroli pār savu laiku, dzīvi un ķermeni, personisko izaugsmi un jēgpilnu līdzdalību ekonomisko lēmumu pieņemšanā visos līmeņos; tā kā, lai veicinātu ekonomisko neatkarību, ir jāsekmē sieviešu uzņēmējdarbība un pašnodarbinātība, to papildinot ar attiecīgiem pasākumiem, lai nodrošinātu sieviešu vienlīdzīgu dalību darba tirgū, vienādu samaksu par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu, piekļuvi pienācīgam darbam un sadzīves un aprūpes pienākumu sadali un atzīšanu;
- C. tā kā sievietes ir visvērtīgākais un lielākais neizmantotais uzņēmējdarbības un līderības potenciāla avots Eiropā; tā kā no 2014. līdz 2018. gadam sievietēm ESAO valstīs bija divreiz lielāka iespēja sākt savu uzņēmējdarbību nekā sievietēm ES¹⁰; tā kā sievietes uzņēmējas un pašnodarbinātas sievietes ir nepietiekami izmantots ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes, darbvietu radīšanas un inovāciju potenciāla avots; tā kā šā izaugsmes avota veicināšana ir svarīgs instruments sieviešu ekonomisko iespēju palielināšanai un neatkarības veicināšanai; tā kā sieviešu ekonomisko iespēju palielināšana sekmē produktivitāti un palielina ekonomikas dažādošanu un ienākumu vienlīdzību; tā kā pašnodarbinātība ir jāatzīst par darba veidu, kas palīdz radīt darbvietas un samazināt bezdarbu; tā kā pētījumi liecina, ka sievietēm bieži vien ir atšķirīgs pārvaldības un vadības stils nekā vīriešiem un ka dzimumu daudzveidība komandās dod labumu sabiedrībai un ekonomikai¹¹; tā kā atbalsts sievietēm uzņēmējām un pašnodarbinātām sievietēm arī stiprinātu ES konkurētspēju, un tāpēc ES un tās dalībvalstīm būtu jāveicina jebkāda uzņēmējdarbība, kas rada darbvietas un ienākumus,

⁹ ESAO, *The Missing Entrepreneurs - Policies for Inclusive Entrepreneurship*, OECD Publishing, Parīze, 2019. gads.

¹⁰ ESAO, *The Missing Entrepreneurs - Policies for Inclusive Entrepreneurship*, OECD Publishing, Parīze, 2019. gads.

¹¹ Bajcar, B. un Babiak, J., "Gender Differences in Leadership Styles: Who Leads more Destructive?", 34. IBIMA konference, Madride, 2019. gada novembris.

https://www.researchgate.net/publication/337534934_Gender_Differences_in_Leadership_Styles_Who_Leads_more_Destructively.

tādējādi sniedzot pievienoto vērtību uzņēmējdarbībai un sabiedrībai;

- D. tā kā sievietes lauku un mazāk attīstītos reģionos labprātāk iesaistīsies uzņēmējdarbībā un pašnodarbinātībā nekā sievietes pilsētu un ekonomiski plaukstošos reģionos¹²; tā kā sieviešu nodarbinātības iespējas ES lauku apvidos ir sliktākas nekā vīriešu nodarbinātības iespējas lauku apvidos un sieviešu nodarbinātības iespējas pilsētās; tā kā pašnodarbināto sieviešu īpatsvars lauku apvidos ir nedaudz lielāks nekā kopējā griezumā; tā kā 30 % no ES saimniecībām vada sievietes ar pašnodarbinātā statusu¹³;
- E. tā kā sieviešu uzņēmēju relatīvais trūkums būtu jāuzskata par nepilnīgi izmantotu inovācijas un attīstības faktoru, jo īpaši saistībā ar Eiropas zaļo un digitālo pārkārtošanos un tās ekonomikas atveseļošanu pēc Covid-19 krīzes; tā kā Covid-19 krīze ir nesamērīgi skārusi sievietes, jo īpaši tās, kas strādā nestabilā nodarbinātībā, feminizētās nozarēs un ēnu ekonomikā, būtiski ietekmējot viņas ekonomikas un nodarbinātības ziņā, jo ir pieauguši aprūpes un sadzīves pienākumi, ir samazinājusies piekļuve seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un ar to saistītajām tiesībām (*SRHR*), kā arī pastāv ar dzimumu saistīta vardarbība un uzmākšanās; tā kā Eiropas ekonomika var gūt labumu no IKP pieauguma 6 miljardu EUR apmērā, mudinot vairāk sieviešu piedalīties digitālajā darba tirgū; tā kā dzimumu līdztiesības uzlabošana un sieviešu uzņēmējdarbības iespēju palielināšana ir galvenie priekšnoteikumi, lai paātrinātu un nostiprinātu Eiropas atveseļošanu;
- F. tā kā tehnoloģiju attīstība Eiropas Savienībā, piemēram, mākslīgā intelekta un blokķēdes tehnoloģiju jomā, atpaliek no šādas attīstības ASV un Ķīnā; tā kā 2021. gada aprīlī pasaulē visaugstāk novērtētie jaunuzņēmumi galvenokārt bija Ķīnas un ASV uzņēmumi; tā kā Eiropas Savienībai būtu jāatzīst un jāatbalsta Eiropas sieviešu inovācijas spējas tehnoloģiju izstrādē;
- G. tā kā sievietes veido tikai 34,4 % no pašnodarbinātām personām ES un 30 % no jaunizveidotiem uzņēmējiem, apstiprinot, ka vislielākās dzimumu atšķirības uzņēmējdarbībā ir Eiropā un Ziemeļamerikā¹⁴; tā kā tikai 34 % no vadošajiem amatiem ES ieņem sievietes¹⁵; tā kā iepriekšēja pieredze vadošos amatos sniedz personām vajadzīgās prasmes un pārlicību, lai izveidotu pats savu uzņēmumu¹⁶; tā kā sociālās aizsardzības trūkums, piemēram, apmaksāts slimības, maternitātes, paternitātes un bērna kopšanas atvaļinājums, rada problēmas pašnodarbinātām sievietēm vairākās dalībvalstīs; tā kā pašnodarbinātām sievietēm ir lielāka iespēja nonākt nabadzībā;
- H. tā kā uzņēmējdarbības uzsākšana un vadīšana ES ir sarežģīta, jo pastāv dažādas birokrātiskas un administratīvas prasības un procedūras, kas liedz mudināt vairāk sieviešu kļūt par uzņēmējām; tā kā sievietes saskaras ar atšķirīgiem šķēršļiem

¹² Eiropas Parlamenta Pilsoņu tiesību un konstitucionālo jautājumu politikas departaments, "*The professional status of rural women in the EU*", Brisele, 2019. gada maijs.

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608868/IPOL_STU\(2019\)608868_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608868/IPOL_STU(2019)608868_EN.pdf).

¹³ Turpat.

¹⁴ *Global Entrepreneurship Monitor, Women's Entrepreneurship 2020/21: Thriving Through Crisis*, Londona, 2021. gads.

<https://gemconsortium.org/report/gem-202021-womens-entrepreneurship-report-thriving-through-crisis>

¹⁵ Eurostat, *Women in Management*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2020. gads.

¹⁶ Foss, L., Henry, C., Ahl, H. un Mikalsen, G., "*Women's entrepreneurship policy research: a 30-year review of the evidence*", *Small Business Economics*, 53(2), 409.–429. lpp.

uzņēmējdarbības veikšanā nekā vīrieši, jo īpaši ar ekonomiskiem, likumdošanas un sociāliem šķēršļiem; tā kā šie šķēršļi balstās uz dzimumu stereotipiem, kas veicina dzimumu segregāciju izglītībā, īpašas apmācības trūkumu, zemāku uzņēmēju uzticības līmeni, mazāku piekļuvi informācijai un finansiālam un valdības atbalstam un mazāk instrumentu sociālajiem un uzņēmējdarbības tīkliem, dzimumu aizspriedumus un grūtības apvienot darbu un ģimenes dzīvi, jo trūkst aprūpes, it sevišķi bērnu aprūpes, infrastruktūras un valda stereotipi, ka sievietes veic lielāko daļu aprūpes un mājsaimniecības darbu; tā kā sievietes biežāk nekā vīrieši norāda uz elastīgu darba laiku kā motivāciju iesaistīties uzņēmējdarbībā un pašnodarbinātībā¹⁷; tā kā sieviešu uzņēmējdarbība un pašnodarbinātība var būt arī vērtīgs darba un personīgās dzīves saskaņošanas instruments; tā kā no 2014. līdz 2018. gadam tikai 34,5 % sieviešu ES un 37,7 % sieviešu ESAO uzskatīja, ka viņām ir nepieciešamās prasmes un zināšanas, lai sāktu savu uzņēmējdarbību; tā kā sievietes gandrīz par 10 % biežāk nekā vīrieši¹⁸ norāda uz bailēm no neveiksmes; tā kā pastāv finanspratības atšķirības starp vīriešiem un sievietēm; tā kā šīs atšķirības kavē sieviešu piekļuvi finansējumam un kopumā neļauj viņām pārlicinoši piedalīties saimnieciskās un finanšu darbībās¹⁹;

- I. tā kā kaitīgas struktūras un stereotipi uztur nevienlīdzību; tā kā tradicionālajām dzimumu lomām un stereotipiem vēl joprojām ir liela ietekme uz darba dalīšanu mājās, izglītības jomā, darbavietās un sabiedrībā kopumā; tā kā neapmaksātu aprūpes darbu un mājas darbus veic galvenokārt sievietes, un tas ietekmē nodarbinātību un karjeras attīstību, kā arī veicina vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensijas atšķirības; tā kā dalībvalstīm steidzami un pienācīgi jātransponē darba un privātās dzīves līdzsvara pasākumi, piemēram, Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīva, un tie jāpapildina ar turpmākiem pasākumiem, lai vairāk vīriešu iesaistītu neapmaksātā darbā;
- J. tā kā piekļuve tīkliem, darbaudzināšana un sieviešu uzņēmēju kā paraugu veicināšana ir svarīga, lai mudinātu sievietes uzskatīt uzņēmējdarbību par karjeru un palielinātu sieviešu ekonomiskās iespējas; tā kā šādu paraugu daudzveidība var patikt sievietēm no dažādām vidēm;
- K. tā kā daži privāti uzņēmumi savās uzņēmumu sociālās atbildības (USA) stratēģijās ir iekļāvuši tādas darbības kā darbaudzināšana, tīklu veidošana un atbalsts, lai palielinātu sieviešu piekļuvi finansējumam un tehnoloģijām nolūkā tādējādi atbalstīt sieviešu uzņēmējdarbību;
- L. tā kā statistika liecina, ka sievietēm uzņēmējām piesaistīt finansējumu un kapitālu ir grūtāk nekā vīriešiem; tā kā sieviešu vadītu uzņēmumu īpatsvars ieguldījumu saņēmēju vidū joprojām ir ļoti mazs; tā kā 93 % no visa kapitāla, kas ir ieguldīts Eiropas tehnoloģiju uzņēmumos, 2018. gadā saņēma dibinātājgrupas, kuras sastāv tikai no vīriešiem²⁰; tā kā tikai 32 % no riska kapitāla finansējuma tika piešķirti uzņēmumiem,

¹⁷ ESAO, *The Missing Entrepreneurs - Policies for Inclusive Entrepreneurship*, OECD Publishing, Parīze, 2019. gads.

¹⁸ Turpat.

¹⁹ ESAO, *OECD/INFE 2020 International Survey of Adult Financial Literacy*, OECD Publishing, Parīze, 2020. gads.

²⁰ Skonieczna, A. un Castellano, L., "Gender Smart Financing. Investing In and With Women: Opportunities for Europe", *European Economy Discussion Papers*, Nr. 129, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2020. gada jūlijs.

kuros ir vismaz viena sieviete ar izpildpilnvarām²¹; tā kā sieviešu inovācijas retāk tiek identificētas un atzītas par inovācijām un daudzsoļām idejām; tā kā, neraugoties uz to, ka Centrāleiropas un Austrumeiropas (CAE) reģionā sieviešu vadītie uzņēmumi saņem mazāku finansiālo atbalstu, kapitāla produktivitātes ziņā tie pārsniedz vīriešu dibinātos uzņēmumus par 96 %²²;

- M. tā kā dati liecina, ka sieviešu uzņēmējdarbībā gūtie ieņēmumi pārsniedz vīriešu uzņēmēju gūtos ieņēmumus, lai gan viņas saņem mazāku finansiālo atbalstu;
- N. tā kā tikai 10 % no "komercenģeļiem" Eiropā ir sievietes²³, un sievietes ir īpaši maz pārstāvētas starp privātā kapitāla ieguldītājiem digitalizācijā; tā kā tikai 10 % no visiem vadošajiem amatiem privātā kapitāla un riska kapitāla uzņēmumos visā pasaulē²⁴ ieņem sievietes; tā kā vairāki pētījumi ir parādījuši, ka ieguldījumu pārvaldnieki parasti ar kapitālu nodrošina un nolīgst sev līdzīgas personas, tādējādi neizdevīgā stāvoklī atstājot sievietes, jo īpaši sievietes ar atšķirīgu izcelsmi un tādas, kas saskaras ar interseksionālo diskrimināciju, cita starpā savas rases, etniskās izcelsmes vai sociālekonomisko apstākļu dēļ; tā kā ir divas līdz trīs reizes lielāka iespēja, ka riska kapitāla uzņēmumi ar partneriem sievietēm ieguldīs sieviešu vadītos uzņēmumos²⁵; tā kā sieviešu trūkums lēmumu pieņemšanā riska kapitāla uzņēmumos ir viens no galvenajiem avotiem pastāvīgajai finansējuma nepietiekamībai sieviešu vadītiem uzņēmumiem ES²⁶; tā kā vēl viens būtisks iemesls pastāvīgajai finansējuma nepietiekamībai sieviešu vadītiem uzņēmumiem ES ir tas, ka sievietes retāk nekā vīrieši meklē ārējo finansējumu, piemēram, banku aizdevumus, riska kapitālu vai finansējumu no valsts programmām, un tā vietā izmanto pašfinansējumu, proti, personīgos uzkrājumus vai finansējumu no ģimenes locekļiem²⁷; tā kā pasākumu īstenošana, lai panāktu taisnīgu sieviešu pārstāvību un attīstītu dzimumu ziņā līdzsvarotu finanšu ekosistēmu, radot labvēlīgāku vidi ES līmenī un nodrošinot pietiekamus budžeta līdzekļus, ir būtiska, lai radītu vajadzīgos finansēšanas nosacījumus un panāktu nozīmīga sieviešu ieguldītāju tīkla izveidi sieviešu vadītu uzņēmumu uzplaukumam;
- O. tā kā sešas dalībvalstis ir izveidojušas 11 privātos fondus, kas novērš finansējuma sievietēm uzņēmējām trūkumu, un tā kā šie fondi izmanto dzimumu līdztiesības apsvērumus savu ieguldījumu kritēriju daudzveidības atbalstam; tā kā daži no šiem fondiem ir saņēmuši valstu vai ES atbalstu, kas liecina par valsts rīcībpolitikas svarīgo lomu uzņēmējdarbības veicināšanā²⁸;

²¹ Eiropas Komisija un Eiropas Investīciju banka, *Funding women entrepreneurs: How to empower growth*, 2018. gads.

²² *Women in VC, Experior Venture Fund and Unconventional, Funding in the CEE Region Through the Lens of Gender Diversity and Positive Impact*, 2021. gads.

²³ EBAN, *Statistics Compendium – European Early Stage Market Statistics*, EBAN, Brisele, 2019. gads.

²⁴ *International Finance Corporation, Moving Towards Gender Balance in Private Equity and Venture Capital*, International Finance Corporation, Vašingtona, 2019. gads.

²⁵ *Women in VC, Experior Venture Fund and Unconventional Ventures, "Funding in the CEE Region Through the Lens of Gender Diversity and Positive Impact"*, tiešsaistē.

²⁶ Eiropas Komisija, *Gender Smart Financing. Investing In and With Women: Opportunities for Europe*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2020. gads.

²⁷ ESAO, *The Missing Entrepreneurs - Policies for Inclusive Entrepreneurship*, OECD Publishing, Paříze, 2021. gads.

²⁸ *Eurofound, Female entrepreneurship: Public and private funding*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2019. gads.

- P. tā kā ir konstatētas problēmas, kas saistītas ar uzņēmējdarbības efektīvu novērtēšanu Eiropas Savienībā;
- Q. tā kā mazāk nekā 8 % augstākā līmeņa uzņēmumu ir izpilddirektores sievietes;
- R. tā kā 2018. gadā 59 % zinātnieku un inženieru Eiropas Savienībā bija vīrieši un tikai 41 % bija sievietes, kas nozīmē 18 % lielu atšķirību²⁹; tā kā sociālās normas, stereotipi, atstumtība kultūras ziņā un dzimumu stereotipi attiecībā uz karjeras izvēli, ko bieži pastiprina izglītības saturs un mācību programmas, ir divi galvenie dzimumu segregācijas dzinējspēki augstākajā izglītībā un darba tirgū;
- S. tā kā ir ļoti svarīgi, lai Eiropā būtu vienāds uzņēmēju — sieviešu un vīriešu — skaits, lai nodrošinātu satura un produktu dažādošanu; tā kā laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam sieviešu vadīti jaunuzņēmumi bija tikpat spējīgi piedāvāt jaunus produktus un pakalpojumus kā vīriešu vadītie jaunuzņēmumi ES³⁰, un tas liecina, ka sievietēm un vīriešiem inovācijas jomā ir jābūt vienlīdz sekmīgiem; tā kā, mudinot vairāk sieviešu kļūt par uzņēmējām, var uzlabot inovāciju, produktu un pakalpojumu kvalitāti un daudzveidību;
- T. tā kā Eiropas Sieviešu uzņēmējdarbības vēstnieču tīkls līdz šim ir organizējis vairāk nekā 650 tikšanās valstu līmenī un piesaistījis vairāk nekā 61 000 potenciālo sieviešu uzņēmēju; tā kā šā tīkla vēstnieces ir atbalstījušas vairāk nekā 250 jaunu sieviešu vadītu uzņēmumu, kā arī vēl vairāku sieviešu sadarbības tīklu un uzņēmējdarbības atbalsta klubu izveidi³¹;
- U. tā kā 2020. gadā vairāk cilvēku pazina kādu, kas bija apturējis uzņēmējdarbību, nekā kādu, kurš bija to uzsācis³², un tas atgādina, cik svarīgi ir nodrošināt auglīgus nosacījumus visiem uzņēmējdarbības veidiem un uzturēt saikni ar citām ekonomikām, kā arī nezaudēt modrību attiecībā uz jaunām iespējām un saglabāt darbvietas nākotnē;
- V. tā kā darba samaksas atšķirība starp dzimumiem ES ir 14,1 % un pēdējās desmitgades laikā ir tikai minimāli mainījusies; tā kā 24 % no atšķirībām sieviešu un vīriešu darba samaksā ir saistīti ar to, ka sievietes ir pārāk daudz pārstāvētas nozarēs ar salīdzinoši zemu atalgojumu, piemēram, aprūpē, veselības aprūpē un izglītībā;
- W. tā kā uzņēmējdarbībai ir vajadzīgas zināšanas un prasmes; tā kā sieviešu un meiteņu izglītības līmeņa paaugstināšana veicina viņu ekonomisko iespēju palielināšanu un iekļaujošāku ekonomisko izaugsmi; tā kā mūžizglītība, kvalifikācijas celšana un pārkvalifikācija, jo īpaši, lai ietu kopsolī ar straujām tehnoloģiskām un digitālām pārmaiņām, palielina viņu profesionālās iespējas un ir svarīga sieviešu un meiteņu veselībai, labklājībai un dzīves kvalitātei;
- X. tā kā uzņēmējdarbībai vajadzētu būt pieejamai visām sievietēm, tostarp sievietēm ar

²⁹ Eurostat, "Women in science and technology", *Products Eurostat News*, 2020. gada 2. oktobris.

³⁰ ESAO, *The Missing Entrepreneurs - Policies for Inclusive Entrepreneurship*, OECD Publishing, Parīze, 2019. gads.

³¹ https://ec.europa.eu/growth/smes/supporting-entrepreneurship/women-entrepreneurs/support-tools-and-networks-women_en.

³² *Global Entrepreneurship Monitor, 2021/2022 Global Report - Opportunity Amid Disruption*, GEM, Londona, 2022. gads. <https://www.gemconsortium.org/reports/latest-global-report>.

invaliditāti, vecāka gadagājuma sievietēm un personām ar minoritāšu, rases vai etnisko izcelsmi; tā kā sievietēm ar invaliditāti var būt grūtāk uzsākt savu uzņēmējdarbību; tā kā uzņēmējdarbība vecāka gadagājuma sievietēm vidū netiek veicināta, lai gan tā jāuzskata par vērtīgu un neizmantotu ekonomiskās izaugsmes potenciālu; tā kā uzņēmējdarbības veicināšana migranšu vidū var piedāvāt lielas iespējas viņu integrācijai darba tirgū un veicināt viņu ekonomisko neatkarību un iespēju palielināšanu,

Uzņēmējdarbības programmas, izglītība un kompetenču veidošana

1. uzsver, ka sievietēm uzņēmējdarbība veicina sievietēm ekonomiskās neatkarības un iespēju palielināšanos, kas ir būtisks priekšnoteikums, lai panāktu dzimumu līdztiesību sabiedrībā, un tā būtu jāveicina un jāsekmē visā ES; norāda, ka sievietēm ekonomiskā neatkarība stiprina viņu vienlīdzīgu dalību darba tirgū, piedāvā kontroli pār ražošanas resursiem un pastiprinātu līdzdalību saimniecisku lēmumu pieņemšanā visos līmeņos, kā arī ekonomisko iespēju palielināšanos un pašnoteikšanos, kam ir izšķiroša nozīme sievietēm tiesību un dzimumu līdztiesības īstenošanā; uzsver, ka ikviena sieviete, kas vēlas nodarboties ar uzņēmējdarbību, būtu jāmudina spert šādu soli, jo uzņēmējdarbības veikšana rada darbvietas un ienākumus un tādējādi nodrošina pievienoto vērtību uzņēmumiem un visai sabiedrībai; aicina Komisiju pastiprināt centienus nolūkā palielināt sievietēm nodarbinātības līmeni Eiropā un atvieglot viņu piekļuvi darba tirgum, tostarp nodrošinot papildu stimulus sievietēm uzņēmējdarbības veicināšanai; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu Direktīvai par darba samaksas pārredzamību, bet uzsver, ka tās darbības joma būtu jāpaplašina, iekļaujot tajā visus darba ņēmējus;
2. pauž nožēlu par to, ka sievietes nesāk un nevada uzņēmumus tik daudz kā vīrieši; mudina dalībvalstis ieviest uzņēmējdarbībai labvēlīgas reformas, lai veicinātu līdztiesību un palielinātu sievietēm uzņēmējdarbību; aicina ES līmenī rūpīgi izvērtēt sievietēm vajadzības un līdzdalību darba tirgū, kā arī horizontālo un vertikālo darba tirgus segregāciju;
3. atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvas, piemēram, *Women TechEU* un Eiropas Inovācijas padomes programmu "Sievietes vadošā loma", un dažādu Eiropas sievietēm uzņēmēju tīklojumu izveidi; mudina Komisiju un dalībvalstis šādas iniciatīvas veicināt aktīvāk, koncentrējoties uz ES ilgspējīgas izaugsmes potenciālu, un atbalstīt sievietēm uzņēmēju sasniegumus visā to daudzveidībā; mudina Komisiju Eiropas līmenī stiprināt tīklus, kas vērsti uz sievietēm uzņēmējdarbību, lai veicinātu inovāciju un sadarbību starp valsti, ES un starptautiskajiem tīkliem; norāda, ka turpmāka pārrobežu sadarbība starp sievietēm uzņēmējām var stiprināt Eiropas Savienības iekšējo tirgu;
4. aicina Komisiju un dalībvalstis savās iniciatīvās iekļaut publiskā un privātā sektora partnerības, jo privāti uzņēmumi var būt vērtīgi konsultanti un sievietēm uzņēmējām iemācīt atbilstošas un specializētas prasmes; mudina Komisiju veicināt Eiropas mēroga sievietēm uzņēmēju tīklu veidošanu un atbalstīt viņu sadarbību; aicina Komisiju izveidot programmas, kas veicina radošumu jauninājumu jomā, lai nodrošinātu uzņēmējdarbību darba tirgū un lai nodrošinātu, ka sievietes var sniegt pievienoto vērtību sabiedrībai;
5. uzsver, ka darbaudzināšanas attiecības starp pieredzējušiem un iesācējiem uzņēmējiem var būt izdevīgas abām pusēm un palīdzēt uzlabot informētību par uzņēmējdarbību, novērst šaubas par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veicināt informācijas un konsultāciju

apmaiņu starp sievietēm uzņēmējām;

6. uzsver, ka ir nepieciešams un ir svarīgi atzīt un veicināt sieviešu uzņēmēju un ieguldītāju piemēra rādīšanas un padomdevēju lomu un nodrošināt, ka šie paraugi pārstāv sievietes visā to daudzveidībā; šajā saistībā atzīmē ES 2021. gada balvu novatorēm un Eiropas sieviešu uzņēmējdarbības vēstnieču tīklu, kas mudina sievietes uzņēmējdarbību apsvērt kā karjeru; aicina Komisiju izcelt ievērojamas sievietes uzņēmējas un ieguldītājas kā paraugu, uzsākot Eiropas mēroga kampaņu, lai veicinātu izpratni par uzņēmējdarbības potenciālu, vēršot to galvenokārt uz sievietēm, un veikt sieviešu vadītas uzņēmējdarbības gadījumu izpēti;
7. aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm izstrādāt stratēģiju, lai nodrošinātu visu sieviešu ar dažādu izcelsmi jēgpilnu pārstāvību lēmumu pieņemšanā, un ar īpašiem pasākumiem un rīcībpolitiku veicināt sieviešu ekonomisko iespēju palielināšanu; aicina nodrošināt, ka visos sieviešu uzņēmējdarbības pasākumos ir iekļauta intersekcionāla perspektīva, lai nodrošinātu, ka visas sievietes saņem vajadzīgo palīdzību un atbalstu un ka neviena sieviete netiek atstāta novārtā;
8. pauž gandarījumu par dalībvalstu publiskajām un privātajām sieviešu uzņēmējdarbības programmām, kas ietver tīklu veidošanas, darbaudzināšanas, apmācības, koučinga un konsultāciju pakalpojumu aspektus, kā arī profesionālas konsultācijas par juridiskiem un finanšu jautājumiem, lai atbalstītu un konsultētu sievietes uzņēmējas un veicinātu viņu ekonomisko neatkarību; atzīmē, ka publiski pieejami ziņojumi un liecības septiņās dalībvalstīs liecina par šo programmu pozitīvo ietekmi; mudina Komisiju un *EIGE* vākt pa dzimumiem sadalītus datus no visām dalībvalstīm un analizēt sieviešu uzņēmējdarbības programmu ietekmi; aicina Komisiju un dalībvalstis apmainīties ar paraugpraksi, lai stiprinātu un palielinātu sieviešu uzņēmēju un pašnodarbināto sieviešu īpatsvaru ES; aicina dalībvalstis veicināt labi izstrādātu apmācības stratēģiju, lai nodrošinātu dažāda līmeņa apmācību, sākot ar izpratnes veidošanu un informēšanu līdz specializētai un padziļinātai apmācībai, un atzīt dažādās iespējas un ierobežojumus, ko rada specifiska uzņēmējdarbības vide un plašais sieviešu uzņēmēju īpašību un vajadzību klāsts, īpašu uzmanību pievēršot darba un privātās dzīves līdzsvaram; uzsver nepieciešamību pēc vienas pieturas aģentūrām, kas, piemēram, piedāvā kursus un apmācību dažādās disciplīnās, tādās kā grāmatvedība un mārketinga uzņēmējiem ar nelielu vai nekādu pieredzi vai kvalifikāciju; norāda, ka šī iniciatīva var mudināt vairāk sieviešu kļūt par uzņēmējām;
9. aicina Komisiju un *EIGE* sagatavot jaunākos salīdzināmos statistikas datus, uz kuru pamata var analizēt uzņēmēju un pašnodarbināto personu ekonomisko nozīmi, kā arī dažādās uzņēmējdarbības un pašnodarbināto personu kategorijas attiecīgās nozares un dzimumu griezumā, lai noteiktu sieviešu uzņēmēju un pašnodarbināto sieviešu īpatsvaru; atkārtoti aicina Komisiju un dalībvalstis uzlabot pa dzimumiem sadalītu datu, statistikas, pētniecības un analīzes apkopošanu, jo īpaši attiecībā uz sieviešu līdzdalību darba tirgū un tādās jomās kā neoficiāla nodarbinātība, uzņēmējdarbība, piekļuve finansējumam un veselības aprūpes pakalpojumiem, neapmaksāts darbs, nabadzība un sociālās aizsardzības sistēmu ietekme; atgādina par *EIGE* lomu šajā ziņā un aicina Komisiju izmantot šos datus, lai efektīvi novērtētu savas rīcībpolitikas un programmu, kā arī citu ES aģentūru un iestāžu rīcībpolitikas un programmu ietekmi uz dzimumiem;

10. jo īpaši aicina vairāk veicināt un vairo izpratni par *STEM* mācību priekšmetiem, digitālo izglītību un finanšpratību, lai apkarotu dominējošos stereotipus izglītībā, apmācībā, skolu programmās un karjeras attīstības atbalstā; aicina nodrošināt, lai šajās nozarēs ienāktu vairāk sieviešu, kas ļautu veidot daudzveidīgāku pārvaldības un vadības stilu, jo tas šīm nozarēm sniegtu pievienoto vērtību un veicinātu to attīstību; uzsver, ka ir svarīgi paplašināt sieviešu uzņēmējdarbības redzesloku, iekļaujot tajā papildus nozares, ne tikai *STEM* un IT, un veicināt dažādus uzņēmējdarbības veidus; aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot pasākumus, lai uzlabotu uzņēmējdarbības dažādošanu un veicinātu sieviešu uzņēmējdarbības sociālās un kolektīvās izpausmes; atzinīgi vērtē īpašu apmācību, pētniecību un studijas uzņēmējdarbības jomā; uzsver, ka ir svarīgi veicināt sieviešu izglītošanu un karjeru finanšu jomā, lai atbalstītu uzticama sieviešu ieguldītāju tīkla izveidi, un vienlaikus uzsver, ka sievietēm ir jādod iespēja būt ekonomiski neatkarīgām un piedzīvot uzplaukumu kā uzņēmējām;
11. pauž nožēlu, ka sievietes nav pietiekami pārstāvētas vadošos amatos, un vērš uzmanību uz to, ka ir jāveicina vīriešu un sieviešu līdztiesība visos uzņēmējdarbības un pārvaldes lēmumu pieņemšanas līmeņos; aicina ātri risināt sarunas par Direktīvu par sievietēm valdēs; uzsver, ka ir jāsniedz plašāka un labāka informācija par uzņēmējdarbību kā pievilcīgu karjeras iespēju gan jaunām sievietēm skolā, gan sievietēm ārpus darba tirgus, kuras apsver iespēju sākt darbu vai atgriezties tajā; aicina Komisiju veicināt uzņēmējdarbības atbalsta programmas vecāka gadagājuma cilvēkiem un norāda, ka tās varētu piesaistīt sievietes, kas palikušas ārpus darba tirgus; uzsver, ka ir jāveicina politika, kas stimulē strauji augošus uzņēmumus, kā arī izaugsmi un attīstību vidējos un lielākos uzņēmumos, lai nodrošinātu, ka vairāk sieviešu kļūst par uzņēmējām un atbalsta ilgtspējīgu izaugsmi; aicina dalībvalstis un Komisiju turpināt palielināt sieviešu uzņēmēju informētību par atbalsta politiku un samazināt birokrātiskos un administratīvos šķēršļus piekļuvei programmām, kuru mērķis ir veicināt uzņēmējdarbību; atzinīgi vērtē centienus veicināt atbalstu, ko sniedz eksperti un konsultanti, kuri kā padomdevēji var vairo sieviešu uzņēmēju pārliecību un virzīt viņas visos uzņēmējdarbības procesa posmos, ņemot vērā visus iesaistītos aspektus, tostarp jautājumus, kas saistīti ar likumdošanu, nodokļiem, administrēšanu, ekonomiku un grāmatvedību, kā arī juridiskos, formālos, nodarbinātības un darbā pieņemšanas jautājumus;
12. aicina atzīt sieviešu uzņēmējdarbības potenciālu visās nozarēs un izglītības jomās, tostarp tajās, kurās dominē sievietes, piemēram, veselības aprūpē un mācīšanā; uzsver, ka darba ņēmējiem un tiem, kuri no nodarbinātā statusa pāriet uz pašnodarbinātā statusu, ir jānodrošina turpmāka apmācība un pārkvalificēšanās iespējas; aicina Komisiju veicināt mūžizglītību visiem; uzsver, ka uzņēmējdarbības dimensija ir jāatzīst arī visās jaunatnes programmās Eiropas līmenī; mudina dalībvalstis un reģionālās un vietējās iestādes ieguldīt pārkvalifikācijas un kvalifikācijas celšanas programmās, kas paredzētas pašnodarbinātām sievietēm un sievietēm uzņēmējām, īpašu uzmanību pievēršot finanšpratības pārkvalifikācijai;

Pieeja kapitālam

13. uzsver nepieciešamību atzīt sieviešu uzņēmējdarbību un pašnodarbinātību par iesaistītiem ieguldījumu faktoriem un par ekonomiskās izaugsmes un darbvietu

radīšanas līdzekļiem;

14. aicina dalībvalstis un Komisiju uzlabot informētību un atvieglot sieviešu uzņēmēju un pašnodarbināto piekļuvi finansējumam, tostarp alternatīviem finansējuma veidiem, nodrošinot, ka finansējums ir pieejams un viņas sasniedz; norāda, ka sievietes uzņēmējas biežāk izmanto alternatīvus avotus, piemēram, kolektīvos aizdevumus un finansēšanas platformas; norāda, ka dažos gadījumos mikrokredīti ir izrādījušies veiksmīgi, motivējot vairāk sieviešu uzsākt savu uzņēmējdarbību; atzīst finansēšanas politikas ietekmi un tās potenciālo pozitīvo iedarbību uz sievietēm; mudina dalībvalstis un reģionālās un vietējās pašvaldības izmantot pašreizējos Eiropas struktūrfondus, lai mērķtiecīgi atbalstītu sievietes uzņēmējas un pašnodarbinātas sievietes; mudina Komisiju izveidot tādu Eiropas ieguldītāju tīklu, kuri apzinās dzimumu līdztiesības nozīmi; uzskata, ka šāds tīkls spēs nodrošināt sieviešu vadītiem uzņēmumiem atbilstošus sakarus, tīklus un finansēšanas iespējas; uzsver, ka ir vajadzīgas izpratnes veidošanas un informācijas kampaņas par pašreizējām un turpmākām ES finansējuma iespējām sievietēm uzņēmējām, lai sniegtu pielāgotu atbalstu sievietēm, kas ir uzņēmumu īpašnieces, un sievietēm uzņēmējām, un palielinātu sieviešu līderu atpazīstamību, tādējādi nodrošinot spēcīgākus paraugprakses piemērus un laužot pašreizējos stereotipus; mudina Komisiju izstrādāt rīcības plānu sieviešu uzņēmējdarbībai kā daļu no Mazās uzņēmējdarbības akta un šajā kontekstā paredzēt Eiropas mēroga uzņēmējdarbības, inovācijas un ieguldījumu pasākumu, kurā piedalītos zinātnieki, uzņēmēji, jaunuzņēmumi un, galvenais, privātā kapitāla ieguldītāji, lai veicinātu jaunas sieviešu uzņēmējdarbības iespējas;
15. atzinīgi vērtē specializēto privāto ieguldījumu fondu centienus savos ieguldījumu novērtējumos iekļaut dzimumu līdztiesības kritērijus, ar kuriem novērš sieviešu vadītu uzņēmumu nepietiekamo finansējumu; aicina Komisiju atbalstīt kopīgi ar tādiem riska kapitāla fondiem un "komerceņģeļiem" veiktu ieguldījumu programmas, kuru ieguldījumi būtu vērsti uz sievietēm un sieviešu uzņēmēju darbaudzināšanas programmām; uzskata, ka šāds solis būtu uzskatāms par spēcīgu pasākumu, ar ko tiktu atbalstīta ekosistēmu izaugsme no pašām saknēm;
16. atzinīgi vērtē publiskā un privātā sektora līdzekļus, ar kuriem īsteno dzimumu līdztiesības, daudzveidības un integrācijas politiku; šajā sakarā atzīmē daudzveidības saistību iniciatīvu, kas ir uzskatāma par pirmo iniciatīvu pasaulē, kurā privātie fondi ir apņēmušies novērtēt un izsekot dzimumu pārstāvību un ik gadu publiski ziņot par saviem konstatējumiem;
17. uzsver mikrokredītu svarīgo nozīmi sieviešu finansiālās iekļaušanas uzlabošanā, pārvarot tirgus un sociālos šķēršļus finanšu tirgos; atzīmē, ka mikrofinansējuma priekšrocība ir tā, ka tas sniedz sievietēm uzņēmējām spēcīgus stimulus izveidot ilgtspējīgu uzņēmumu, jo tām ir jāatmaksā aizdevums, un šis instruments ir īpaši izstrādāts to cilvēku vajadzībām, kuri saskaras ar grūtībām saņemt tradicionālos kredītus;
18. aicina Komisiju un dalībvalstis sistemātiski visā Savienībā izsekot un uzraudzīt pa dzimumiem sadalītus datus, lai nodrošinātu augstas kvalitātes datus par ES un valstu finansēšanas programmām; turklāt atgādina, cik svarīgi ir apkopot līdztiesības datus, lai iegūtu informāciju par diskriminācijas savstarpējo ietekmi, un uzsver, ka tas varētu

kalpot par pamatu, lai turpmāk pieņemtu pamatotākus politiskos lēmumus un palielinātu sieviešu ekonomisko neatkarību; norāda, ka, izstrādājot ar uzņēmējdarbību un MVU saistītu politiku, ir jāatzīst sieviešu uzņēmējdarbības dimensija, lai nodrošinātu atbilstīgu politikas satvaru, kas ar daudzveidību atbalsta vairāk sieviešu uzņēmējdarbības un inovāciju;

Labāks regulējums sievietēm uzņēmējām

19. aicina dalībvalstis īstenot Padomes 2019. gada ieteikumu par efektīvas piekļuves nodrošināšanu sociālās aizsardzības sistēmām un tiesībām, tostarp pensijām un atvaļinājumiem visiem pašnodarbinātajiem, un īstenot visus Eiropas sociālo tiesību pīlārā izklāstītos principus, lai nodrošinātu nediskrimināciju un veicinātu dzimumu līdztiesību;
20. aicina dalībvalstis un Komisiju ieviest dzimumu līdztiesību visos sieviešu uzņēmēju atbalsta pasākumu izstrādes procesa posmos un apspriesties ar dažādām potenciālo un pašreizējo sieviešu uzņēmēju grupām, lai nodrošinātu, ka šie atbalsta pasākumi ir saskaņoti un atbilst viņu vēlmēm un vajadzībām;
21. uzsver, ka ir jālikvidē uzņēmējdarbības uzsākšanas administratīvie šķēršļi, lai sievietēm, tostarp migrantēm, kļūšanu par uzņēmējām vai pašnodarbinātām personām padarītu pievilcīgāku; aicina dalībvalstis apsvērt iespēju izstrādāt standartizētas, uzņēmējiem domātas administratīvās paketes, kas būtu jāievēro uzņēmējdarbības sākšanas sākumposmā; uzskata, ka šādas paketes atvieglotu mijiedarbības ar vietējām iestādēm, piemēram, nodokļu iestādēm, vietējām pašvaldībām un citām, administratīvo slogu;
22. uzsver, ka ir jāattīsta Eiropas inovāciju ekosistēma, lai vairāk sieviešu varētu izveidot ilgtspējīgus un ienesīgus uzņēmumus un inovācijas nolūkā stiprināt ES konkurētspēju, ekonomikas izaugsmi un darbavietu radīšanu;
23. aicina Komisiju nekavējoties īstenot pasākumus, kas izklāstīti tās paziņojumā par labāku regulējumu, kā arī MVU stratēģijā;
24. uzsver, ka ir vajadzīgi norādījumi un vienkāršotas veidlapas, procedūras un procesi, lai palīdzētu pašnodarbinātām sievietēm uzņēmējām orientēties regulatīvajā vidē, piemēram, eksporta nolūkā; norāda, ka mikrouzņēmumi un jo īpaši MVU jau tagad saskaras ar resursu trūkumu, lai varētu orientēties un pārvaldīt atbilstības nodrošināšanas pienākumus visās dalībvalstīs; mudina Komisiju un dalībvalstis izvērtēt un vajadzības gadījumā uzlabot norādījumus un pārvaldi;
25. atzinīgi vērtē Komisijas labāka regulējuma programmu; uzskata, ka Komisijas vēlme īstenot pieeju "viens pieņemts – viens atcelts" ir svarīgs solis, lai samazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem, tostarp jaunuzņēmumiem un MVU, padarot kļūšanu par uzņēmējām vai pašnodarbinātām personām par pievilcīgāku sieviešu acīs;
26. aicina dalībvalstis apsvērt iespēju uzlabot nodokļu atvieglojumus vai elastīgas nodokļu struktūras, lai uzlabotu pamatnosacījumus uzņēmējdarbībai un pašnodarbinātībai; kā piemēru min nodokļu uzlikšanu uzņēmējiem to darbības sākumposmā, kad, uzliekot nodokļus tikai ieņēmumiem vai aizkavējot nodokļu maksājumus, lai nodrošinātu kapitālu, kļūšanu par uzņēmējām vai pašnodarbinātām personām var padarīt par

pievilcīgāku sieviešu acīs;

27. uzsver darba un privātās dzīves līdzsvara un labas kvalitātes, pieejamu sociālo pakalpojumu nozīmi kā priekšnoteikumus sievietēm uzņēmējām un pašnodarbinātām personām; atzīst, ka sieviešu uzņēmējdarbība un pašnodarbinātība nodrošina elastību, lai panāktu labāku darba un privātās dzīves līdzsvaru; atzīst, ka ir svarīgi nodrošināt mājsaimniecības un aprūpes pienākumu vienlīdzīgu sadali, lai panāktu darba un privātās dzīves līdzsvaru, kas vajadzīgs, lai sievietes varētu iesaistīties uzņēmējdarbībā un pašnodarbinātībā; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt labāku darba un privātās dzīves līdzsvaru, izmantojot labāku maternitātes, paternitātes, vecāku un aprūpētāju atvaļinājumu, elastīgu darba laiku un bērnu aprūpes iespējas uz vietas, kā arī veicinot tāldarbu; uzsver, ka darba laiks un darba modeļi lauku apvidos ievērojami atšķiras no pilsētās esošajiem un ka ir svarīgi piedāvāt bērnu aprūpi, kas pielāgota sieviešu īpašajām vajadzībām dažādos apvidos; aicina dalībvalstis un reģionālās un vietējās pašvaldības atbalstīt sociālās sistēmas, piemēram, vecāka gadagājuma cilvēkiem un apgādājamajiem, un nodrošināt elastīgākus bērnu aprūpes noteikumus un iespējas izmantot bērna kopšanas atvaļinājumu, jo tas ir būtiski, lai mudinātu vairāk sieviešu kļūt par uzņēmējām un sniegtu viņām šādu iespēju; aicina dalībvalstis īstenot Barselonas mērķus, nodrošinot minētās vajadzības ar ieguldījumiem piekļūstamos un cenas ziņā pieejamos kvalitatīvas aprūpes pakalpojumos un to modernizēšanā, lai sievietēm nebūtu jāizvēlas starp ģimenes dzīvi un dalību darba tirgū; uzsver, ka sieviešu iespēju kļūt par uzņēmējām turpmākai veicināšanai un uzlabošanai var būt izšķiroša nozīme darba samaksas atšķirību starp dzimumiem mazināšanā dalībvalstīs; atzinīgi vērtē pasākumus, ko dažas dalībvalstis jau īstenojušas šajā jomā, un mudina tās nodrošināt piekļuvi kvalitatīviem bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem, veicināt piekļuvi pašnodarbinātām personām un ātri un pilnībā transponēt un īstenot Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvu, kā arī aicina Komisiju to efektīvi uzraudzīt; atzīst atšķirības valstu sociālās politikas virzienos un subsidiaritātes ievērošanā; uzsver, ka dalībvalstu interesēs ir veicināt ģimenei draudzīgus darba modeļus;
28. pauž bažas par to, ka Revīzijas palātas īpašajā ziņojumā Nr. 10/21 par dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu ES budžetā ir konstatēts, ka Komisija nav pienācīgi īstenojusi dzimumu līdztiesību un ir nepietiekami izmantojusi pa dzimumiem sadalītus datus un rādītājus; aicina Komisiju veidot dzimumresponsīvu budžetu, lai nodrošinātu, ka sievietes un vīrieši gūst vienlīdzīgu labumu no publiskajiem izdevumiem, tostarp *NextGenerationEU*, un visiem ekonomikas atveseļošanas pasākumiem;
- o
- o o
29. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Komisijas paziņojumā "Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam" ir teikts: "Sievietēm un vīriešiem visā to daudzveidībā vajadzētu būt vienlīdzīgām iespējām gūt panākumus un būt ekonomiski neatkarīgiem, saņemt vienādu atalgojumu par līdzvērtīgu darbu, vienlīdzīgi piekļūt finansējumam un saņemt taisnīgas pensijas."

Nodrošinot šīs vienlīdzīgās iespējas sievietēm un vīriešiem, varētu pavērt ceļu visu ES pilsoņu potenciāla un talantu pilnīgai izmantošanai, kas savukārt varētu būtiski veicināt Eiropas ekonomikas atveseļošanu, darbvietu radīšanu, izaugsmi un stiprināt ES konkurētspēju.

Uzņēmējdarbībai un pašnodarbinātībai ir svarīga nozīme darbvietu radīšanā, inovācijā un izaugsmē, jo tās stiprina ES konkurētspēju. Diemžēl sievietes kā uzņēmējas joprojām ir pārstāvētas ļoti nepietiekami. Sievietes sastāda 52 % no Eiropas iedzīvotāju kopskaita, bet ES pašnodarbināto vidū sieviešu īpatsvars ir tikai 34,4 % un jaunuzņēmumu dibinātāju vidū — 30 %. Sieviešu uzņēmējdarbība izpaužas dažādos veidos plašā nozaru klāstā, un tā ir uzskatāma par nozīmīgu lielumu mūsdienu ekonomikā, jo īpaši, ja ņem vērā sieviešu vadītos MVU Eiropas Savienībā.

Turklāt sievietēm uzņēmējām finansējumu piesaistīt ir grūtāk nekā vīriešiem. Sieviešu vadīto uzņēmumu īpatsvars ieguldījumos joprojām ir ļoti neliels. Lielāko daļu no visiem kapitālieguldījumiem Eiropā saņem tikai vīriešu dibinātājgrupas. Runājot par šādiem kapitālieguldījumiem, ir jāteic, ka lielākā daļa ieguldītāju ir vīrieši, kuri parasti iegulda riska uzņēmumos, ko vada tikai vīriešu dibinātājgrupas.

Turklāt daudzi faktori, tostarp stereotipizēšana un ģimenes pienākumi, varētu uzņēmējdarbību sieviešu skatījumā padarīt mazāk pievilcīgu nekā vīriešu uztverē. Tomēr neapšaubāmi ir tas, ka uzņēmējdarbība paver iespēju stiprināt sieviešu kā uzņēmējdarbības līderu lomu un radīt kulturāla un sabiedriska rakstura izmaiņas. Sieviešu uzņēmējdarbības potenciāls ir nepietiekami novērtēts ekonomikas izaugsmes un nodarbinātības resurss, kas būtu jāattīsta turpmāk. Sievietes nestrādā jaunās un augsti apmaksātās nozarēs, un viņas ir nepietiekami pārstāvētas lēmumu pieņemšanā.

Šajā jomā ir novērojami acīmredzami trūkumi un nepieciešamība pēc lielākām pilnvērtīgām iespējām, kas būtu radītas sievietēm uzņēmējām un ieguldītājām. Sieviešu pilnvērtīgu ekonomisko iespēju radīšana ir pamatota no ekonomikas, uzņēmējdarbības un ētikas viedokļa. Tāpēc šis jautājums ir jārisina, jo tas ir būtisks, lai radītu jaunas darbvietas, veicinātu ekonomiku un Eiropas atlabšanu, kā arī stiprinātu ES konkurētspēju.

INFORMĀCIJA PAR PIEŅEMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	22.3.2022
Galīgais balsojums	+: 30 -: 6 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	<i>Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Margarita de la Pisa Carrión, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek, Jessica Stegrod, Isabella Tovaglieri, Hilde Vautmans, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Chrysoula Zacharopoulou, Marco Zullo</i>

ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA

30	+
ID grupa	<i>Annika Bruna</i>
EPP grupa	<i>Isabella Adinolfi, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Elissavet Vozemberg-Vrionidi</i>
"Renew Group"	<i>Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou, Marco Zullo</i>
S&D grupa	<i>Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner</i>
GUE/NGL	<i>Elena Kountoura, Eugenia Rodríguez Palop</i>
Verts/ALE grupa	<i>Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek</i>

6	-
ECR grupa	<i>Andželika Anna Możdżanowska, Margarita de la Pisa Carrión, Jessica Stegrud</i>
ID grupa	<i>Christine Anderson, Simona Baldassarre, Isabella Tovaglieri</i>

0	0

Simbolu atšifrējums

+ : par

- : pret

0 : atturas